

udíleti dobrou radu a snad ho přátelsky varovati před útoky hladových matek. Naopak uvedená věta ve spojení s ostatním obsahem závadného článku směřuje dle přesvědčení zrušovacího soudu, jak právem zjistil též nalézací soud, k tomu, by ženy, které dle tvrzení oné věty hladoví a to následkem zavinění soukromého obžalobce, jakož i obecenstvo, čtoucí list, nejen na počínání soukromého obžalobce byly upozorněny, nýbrž dává se hladovým matkám přímo pokyn, že jest na nich, podniknouti útok na osobu soukromého obžalobce za to, že vinou jeho musí hladověti. Vyhrožuje se tudíž v článku onom zlým nakládáním soukromému obžalobci. Čin trestný dle § 496 tr. zák. je činem úmyslným. Ke skutkové podstatě tohoto trestného činu vyžaduje se na straně pachatele aspoň vědomí, že jde o vyhrožování druhé straně zlým nakládáním, a, ježto dle zjištění nalézacího soudu toto na straně žalovaného bylo, musel si obžalovaný toho býti též vědom. Pro posouzení trestného případu je s hlediska § 496 tr. zák. lhostejno, a zákon nikterak nerozeznává, zdali obžalovaný vyhrožoval svým osobním zlým nakládáním, nebo použil-li k tomu jako nástroje osob třetích, jak tomu je v tomto případě. Obě dvě eventuality splňují skutkovou podstatu. Za těchto okolností, kdy obžalovaný šel nemístným způsobem ve zmíněném článku proti soukromému obžalobci, právem shledal nalézací soud s ohledem na celou souvislost článku onoho ve výroku svrchu zmíněném vyhrůžku zlým nakládáním, jakou má na mysli § 496 tr. zák. Skutková podstata tohoto místa zákonného dána jest tudíž jak v objektivním tak i subjektivním směru. Jinak dlužno zmáteční stížnosti, pokud vytýká důvod zmátečnosti dle čís. 10 § 281 tr. ř., přiznati oprávnění. Byť i soud prvé stolice správně uznal, že stěžovatel v závadném článku hrozil soukromému obžalobci zlým nakládáním, tedy přece pochybil, když čin ten prohlásil za přečin, sloučiv ho s jinými činy, žalovanému za vinu kladenými. Jde zde o docela samostatný trestný čin, jehož skutková podstata má za základ zcela jiný trestný čin než ostatní trestné činy, jimiž obžalovaný uznán byl vinným. Čin ten dlužno posuzovati zcela samostatně dle § 496 tr. zák., jak výše dovoděno. Dle zákona nejsou totiž veškeré urážky, tiskem spáchané, přečinem, nýbrž dle § 493 tr. zák. toliko urážky uvedené v § 487—492 tr. zák. Vyhrožování zlým nakládáním prohlášeno za trestné teprve v § 496 tr. zák. a to bezpodmínečně jako přestupek. Dle čl. IV. císařského patentu ze dne 27. května 1852 čís. 117 ř. z., kterým uveden v platnost trestní zákon, může jen takový čin jako přečin býti trestán dle tohoto zákona, který v zákoně samém v ý s l o v n ě jako přečin je prohlášen, a ježto, jak uvedeno v § 496 tr. zák., vyhrožování zlým nakládáním je pouze přestupkem, nelze pokládati čin ten ani ve spojení s jinými trestními činy za přečin, jak mylně za to má soud nalézací, nýbrž toliko za přestupek.

Čís. 496.

Pouhé neuposlechnutí »na oko« zakládá po případě skutkovou podstatu přečinu shluknutí.

Pokud jest v projevu pachatelově spatřovati urážku úřední osoby.

(Rozh. ze dne 27. června 1921, Kr II 95/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství a obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 3. ledna 1921, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením dle § 312 tr. z., sprostěn však dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin shluknutí dle §§ 283 a 284 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství dovolává se § 281 čís. 5 a 10 tr. ř., domáhajíc se zrušení rozsudku pro formální vady odůvodnění a ponevadž měl skutek obžalovaného při správném právním posouzení podřaděn býti šum 283, 284 tr. zák. V žádném směru nelze uznati stížnost odůvodněnou. Po stránce formální vytýká stížnost rozsudku nejasnost a neúplnost, pokud za podklad svého zjištění, že obžalovaný okamžitě uposlechl rozkazu okresního komisaře Dr. H., daného lidu, aby se rozešel, vzal svědeckou výpověď četnického strážmistra Edvarda S., který potvrdil se vši určitostí skutečnost tuto při hlavním přelíčení, nechav nepovšimnuta udání trestního oznámení, týmž svědkem pod prvním dojmem sepsaného, že obžalovaný na výzvu okresního komisaře vyslovil se »No to teprve uvidíme« a zdráhal se vzdáliti se, pročez byl »pro neuposlechnutí vyzvání ve službě jsoucího politického úředníka« a podněcování k odporu svým vystoupením a jednáním zatčen. I rozpor rozsudku sama s sebou spatřuje stížnost v tom, že se jednak tvrdí, že obžalovaný uposlechl výzvu k rozchodu, jednak poukazuje na to, že výrok »no to uvidíme« pronesl v intencích tehdejších výtržníků, by projevíli, že nebudou uznávati úředních orgánů republiky. Než četnický strážmistr S. udal při hlavním přelíčení podle záznamu v protokolu výslovně, že četnické oznámení sepsáno bylo jen dle jeho udání »všeobecně jako o jiných osobách« a proto že je svědeckou svou výpovědí vysvětluje. Nelze proto soudu nalézacímu vytýkati, že se v rozsudku dovolává jen všeobecně obsahu trestního oznámení, bera za základ svého zjištění svědeckou výpověď původce trestního oznámení, jež obsah jeho blíže rozvádí po uplynutí doby poměrně krátké, nevzbuzující obavu, že by paměť svědkova mezitím byla utrpěla. Ani vnitřní odpor nelze v uvedeném směru důvodů shledati, ježto jest zcela dobře logicky myslitelno, že obžalovaný mohl zmíněné intenci výtržníků dáti projev jiným způsobem, než neposlechnutím výzvy k rozchodu. Vytýká-li ale stížnost rozsudku po stránce hmotněprávní nesprávné právní posouzení, ježto prý přehlíží, že pouhé uposlechnutí »na oko« nevyklučuje ještě podřadění pod §§ 283 a 284 tr. z., když slova »No uvidíme« dávají zřejmě na jevo vůli neuposlechnouti, sluší poukázati na zjištění rozsudku, že chování obžalovaného proti úřednímu příkazu nebylo nějakým zdráháním se, nýbrž úplná poslušnost. Nelze tudíž mluviti o nějakém neuposlechnutí »na oko«, to tím méně, an soud nalézací ve výroku obžalovaným proneseném neshledal dle okolností činu projev vůle, konkrétního příkazu neuposlechnouti, nýbrž projev všeobecné nevážnosti k úřadu a jeho representantu, jenž nečiní faktické uposlechnutí opakem. Proto právem neshledal soud dánou skutkovou podstatu přečinu dle § 283 tr. z. a podmíněnou jí podstatu dle § 284 tr. z. a netřeba tudíž zabývati se otázkou, zda vzhledem k tomu, že šlo vlastně o rozpuštění

nezákonně pořádané schůze ve smyslu § 13 shrom. zákona, možno bylo mluvit tu vůbec o shluknutí ve smyslu § 283 tr. z. a ne spíše o domnělém porušení předpisu § 14 a 19 shrom. zák. (Viz rozhod. sb. č. 3678, 3758, 3848).

Neodůvodněna jest však též zmateční stížnost obžalovaného do odsouzení jeho pro přestupek dle § 312 tr. z., dovolávající se důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř. Připustiti sluší ovšem, že odmluva, vyjádřená slovy »no uvidíme«, při uposlechnutí příkazu vrchnostenského ku rozejití se může též opodstatňovati toliko administrativní přestupek § 11 čís. nař. ze dne 20. dubna 1884 ř. z. č. 96 a nemusí míti nutně rázu slovní urážky veřejného úředníka. Sejde právě na okolnostech, za jakých slova ta byla pronesena, měla-li slova ta dle vůle toho, jenž je pronesl, snižovati neb sesměšňovati autoritu úřadu a reprezentujícího jej orgánu, čili nic a bylo-li jim přítomnými za daných okolností též tak rozuměno. Neboť správný jest náhled rozsudku, že § 312 tr. z. dle svého účelu, chrániti autoritu veřejné služby, nevyžaduje urážky, dosahující právě intensity slovních urážek v dvanácté hlavě druhého dílu tr. z. uvedených. Proto rozhodným pro subsumpci jest výklad, jaký dal soud nalézací inkrimovanému výroku hledě ku okolnostem, za jakých byl pronesen. Ježto soud nalézací v tomto případě zjišťuje a odůvodňuje, že výrokem obžalovaného veřejná autorita úřadu a službu konajícího úředníka měla býti a byla snižována, nelze uznati odsuzující výrok soudu nalézacího právně pochybeným.

Čís. 497.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n.).

Motor pro pohon strojního zařízení živnostenské dílny jest předmětem potřeby.

(Rozh. ze dne 30. června 1921, Kr I 17/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Chebu ze dne 13. listopadu 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §u 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. a přestupkem dle §u 7 čís. 1 téhož zákona, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu ani v tom, že motor nelze pokládati za předmět potřeby, ježto prý slouží pouze k usnadnění výroby a malý živnostník, jakým v tomto případě byl kupitel, snadno se prý může bez něho obejít. § 1 zákona o lichvě neprohlašuje za předměty potřeby jen věci nevyhnutelně nutné k výživě lidí, jak tvrdí stížnost, nýbrž všechny věci movité, které slouží přímo nebo nepřímo k ukojení potřeb lidských a potřeb zvířat domácích. Motor, pohánějící strojní zařízení živnostenské dílny, slouží nesporně — nepřímo — k ukojení lidských potřeb. Nahražuje hybnou sílu lidskou neb animální, jeho hospodářský význam (jako každého stroje) záleží v rozmnožení výsledků práce, v úspoře času a pracovních sil. Usnadněním výroby a umožněním její větší inten-